

N:o 93.

Ank. till Riksd. kansli den 1 juni 1901, kl. 4 e. m.

*Memorial med förslag till de återstående stadgandena i
det nya reglementet för riksgäldskontoret.*

(R. A.)

Statsutskottet får härmed öfverlemnade förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret, hvilka stadganden afse: under innevarande riksdag på riksgäldskontoret anvisade utgifter; samt riksgäldskontorets upplåning.

Den föreslagna § 15 grundar sig på Riksdagens bifall till utskottets hemställan i dess utlåtande n:o 34, och § 16 är affattad i enlighet med utskottets i utlåtandet n:o 47 gjorda hemställan, som likaledes af Riksdagen bifallits.

Den förändrade affattning, som gifvits åt stadgandet i § 17 (motvarande § 19 i 1900 års reglemente), samt de nytillkomna §§ 18 och 19 grunda sig på Riksdagens bifall till punkten 4:o af utskottets memorial n:o 92.

Ur § 44 angående riksgäldskontorets upplåning hafva uteslutits de af föregående riksdagar lemnade lånebemyndiganden, som numera blifvit till fullo verkställda, hvaremot i paragrafen införts bestämmelse om den lånerätt, riksgäldskontoret eger använda i följd af Riksdagens bifall till ut-

skottets hemställanden i memorialet n:o 92 angående statsregleringen för år 1902.

Den föreslagna § 103 är af samma lydelse som motsvarande paragraf i 1900 års reglemente.

Utskottet hemställer:

att det nu öfverlemnade förslaget till stadganden må af Riksdagen godkännas.

Stockholm den 1 juni 1901.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

2:o. Under innevarande Riksdag på Riksgäldskontoret anvisade utgifter.

§ 15.

Innevarande års Riksdag har bemyndigat Fullmäktige i Riksgäldskontoret att tillhandahålla Telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende ett lånebelopp af 1,000,000 kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kongl. Maj:t pröfvadt, af Telegrafstyrelsen i Riksgäldskontoret lyftas och jemte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda beloppes öfverlemnande till Telegrafstyrelsen förorsakas Riksgäldskontoret, inom tolf år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar i den mån telegrafverkets medel dertill lemna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af Telegrafstyrelsen för Riksgäldskontoret tillkännagifvas.

§ 16.

Till låneunderstöd för enskilda jernvägar har 1901 års Riksdag beviljat och ställt till Kongl. Maj:ts disposition ett extra anslag af 7,500,000 kronor, att utgå under fem år från och med år 1902 med 1,500,000 kronor årligen, dock så att belopp, som ej blifvit till utgående under ett af dessa år anvisadt, må för ett efterföljande år af samma femårsperiod disponeras, egande Kongl. Maj:t att å detta anslag till understödjande af nya, ännu ej påbörjade enskilda jernvägsanläggningar anvisa af Kongl. Maj:t beviljade understödsbelopp, att utgå i enlighet med följande vilkor och bestämmelser:

1:o) att kostnadsförslag och arbetsplan fastställas af Kongl. Maj:t, som ock närmare bestämmer de ställen, hvilka jernväg skall beröra, varande det sökande bolaget skyldigt att godtgöra de särskilda kostnaderna för möjligen erforderliga kontrollundersökningar, besigtningar, extra biträdens användande med mera dylikt, hvilka kunna af kostnadsförslagets och arbetsplanens granskning föranledas;

2:o) att det lånesökande bolaget, för att kunna erhålla statsunderstöd, skall vara skyldigt hos Kongl. Maj:t styrka, att det förfogar öfver ett kapital, som jemte statslånet är fullt tillräckligt till jernvägsanläggningens utförande på sätt arbetsplan och kostnadsförslag innehålla och hvaraf minst så stor del, som motsvarar hälften af den beräknade anläggningskostnaden, bör

utgöras af inbetaladt eller tecknad aktiebelopp eller eljest utan återbetalnings-skyldighet lemnadt tillskott till jernvägsanläggningens utförande;

3:o) att låneunderstödet må utgöra högst hälften af anläggningskostnaden efter det fastställda kostnadsförslaget samt lyftas i mån af arbetets fortgång på sätt och å tider, som Kongl. Maj:t bestämmer, dock med iakttagande deraf, att inbetalningarna å den del af anläggningskapitalet, som bör utgöras af aktiekapital eller eljest utan återbetalningsskyldighet lemnadt tillskott, skola ske i förhållande till de andelar af lånesumman, som lyftas, och före lyftningen af dessa låneandelar; skolande härjemte en tiondedel af den beviljade låneförsträckningen inestå, till dess besigtning af jernvägsanläggningen blifvit i öfverensstämmelse med § 2 mom. 2 af kongl. kungörelsen den 11 december 1874, angående ordningen för afsyning och besigtning af enskilda jernvägar och deras upplåtande för allmän trafik, för rättad, och Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen meddelat tillstånd till banans öppnande för allmän trafik;

4:o) att i afseende å ifrågavarande försträckningar skall iakttagas:

a) att annuiteten beräknas till fem procent å ursprungliga försträckningsbeloppet, af hvilken annuitet först godtgöres ränta efter fyra och en half för hundra å oguldet kapitalbelopp och återstoden utgör afbetalning derå;

b) att anstånd med räntans erläggande må medgifvas för högst tre år, dock icke utöfver ett år från den dag, då, enligt Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad; skolande beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd sålunda medgifves, till staten inbetalas, sedan genom de stadgade annuitetsliqviderna all öfrig ränta, med hvilken anstånd icke beviljats, blifvit gulden och kapitalet godtgjort, så att efter nämnda tids förlopp med annuitetens erläggande fortfares så länge, till dess äfven beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd medgifvits, blifvit till staten inbetaladt; och

c) att kapitalafbetalning skall vidtaga tre år efter den dag, då, enligt Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad;

5:o) att jernvägsanläggningen med alla dertill hörande byggnader och materiel, äfvensom all bolagets öfriga egendom, skall utgöra säkerhet för den af staten lemnade försträckning, och staten till säkerhet för sin fordrans utbekommande erhålla inteckning med förmånsrätt framför hvarje annan fordran i den jernväg, för hvars anläggning den ifrågavarande försträckningen beviljats; börande ej mindre, såsom vilkor för statslånets er-

hållande och tillgodonjutande, i bolagsordningen intagas stadgande om bolagets skyldighet att till säkerhet för statens fordran inteckna bolagets jernväg med förmånsrätt för samma fordran framför hvarje annan fordran hos bolaget, än ock en tredjedel af det beviljade statslånet innestå, till dess inteckning med ofvan stadgad förmånsrätt i bolagets jernväg meddelats för förut lyftade andelar af lånet; hvarjemte ofvanberörda sista tredjedel ej må utbekommas, förrän inteckning för dess belopp med förmånsrätt framför hvarje annan fordran än statens blifvit i bolagets jernväg behörigen meddelad;

6:o) att Kongl. Maj:t skall insätta en med särskild instruktion försedd ledamot i direktionen för hvarje jernvägsbolag, som innehar lån af staten, och utse en revisor att deltaga uti granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper, samt att arfvode till sålunda utsedd direktör och revisor skall bekostas af bolaget;

7:o) att hvarje jernvägsbolag, som erhållit statsunderstöd, skall vara skyldigt underkasta sig så väl de bestämmelser i fråga om samtrafik, hvilka Kongl. Maj:t kan finna godt för bolaget bestämma, som ock i öfrigt alla de vilkor och kontroller, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga; samt

8:o) att hvarje sådant bolag, som nyss är nämndt, må, då Kongl. Maj:t så pröfvar lämpligt, dels utan kostnad eller årlig ersättning undfå upplåtelse af den för jernvägsanläggningen erforderliga, kronan tillhöriga mark, som står under dess omedelbara disposition, hvaremot, när fråga är om boställsjord eller annan åt enskild person med åborätt eller annorledes upplåten kronojord, ersättning därför af bolaget bör lemnas i enlighet med gällande expropriationslag, dels ock kostnadsfritt begagna sådana å kronans egor belägna kalk- och stenbrott jemte grustägter, som kunna vara disponibla;

och åligger det Fullmäktige att behörigen tillhandahålla och utbetala de belopp, Kongl. Maj:t kan komma att å detta anslag anvisa.

§ 17.

Riksdagen har år 1900 beviljat och ställt till Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 4,795,000 kronor, att anvisas såsom lån åt Borås—Alfvesta jernvägsaktiebolag för utförande af jernvägsanläggning mellan Borås och Alfvesta och utgå med ena hälften under år 1901 och andra hälften under år 1902, under de vilkor och bestämmelser, som för understödjande medelst lån af enskilda jernvägsanläggningar blifvit uti Riks-

dagens skrivelser den 15 maj 1896 och den 30 april 1897 fastställda; och har berörda belopp, 4,795,000 kronor, blifvit af Riksdagen å Riksgäldskontoret anvisadt, att enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 18.

Till fullbordande af statsbanan mellan Gellivare och riksgränsen har 1901 års Riksdag för år 1902 beviljat och till utgående från Riksgäldskontoret anvisat 10,407,000 kronor, att enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 19.

Till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee har 1901 års Riksdag för år 1902 beviljat och till utgående från Riksgäldskontoret anvisat 2,000,000 kronor, att enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 44.

Riksdagen har åren 1888, 1893 och 1898 bemyndigat Riksgäldskontoret att, för beredande af den tillgång till Riksgäldskontoret åliggande försträckningar till odlingslånefonden, som kan erfordras utöfver hvad enligt särskilda beslut må blifva för sådant ändamål till Riksgäldskontoret öfverlemnadt, i mån af behof försälja obligationer i svenskt mynt, uppsägbara från långifvarens sida men ställda att återbetalas viss kortare tid efter af Riksgäldskontoret verkställd uppsägning, med rätt tillika för Fullmäktige att bestämma dessa obligationers valörer, räntefot och uppsägningstid.

Innevarande års Riksdag har bemyndigat Riksgäldskontoret att medelst försäljning af svenska statsobligationer bereda erforderlig tillgång för utbetalning af det utaf Riksdagen till fullbordande af statsbanan mellan Gellivare och riksgränsen beviljade och till utgående från Riksgäldskontoret anvisade anslag å 10,407,000 kronor.

För konvertering af äldre statslån, när omständigheterna dertill föranleda och sådant med fördel för staten kan ske, ega Fullmäktige att, på sätt och till belopp Fullmäktige finna lämpligt, dock ej utöfver hvad som till konvertering åtgår, försälja eller träffa aftal om blifvande försäljning af

statsobligationer, förskrifna med lägre ränta än det statslån, som utgör föremål för konvertering.

För den händelse nya obligationer komma att af Riksgäldskontoret utfärdas, skola Fullmäktige underställa Kongl. Maj:ts fastställelse de beslut, som rörande sådan upplåning kunna komma att fattas, med anhållan att Kongl. Maj:t täcktes å det nya lånet meddela sin garanti.

Härjemte har Riksdagen år 1889 föreskrifvit, att, om nya statsobligationer, i hvilka någon viss, ovilkorlig återbetalning medelst årlig amortering ej blifvit af staten utfäst, varda af Fullmäktige i Riksgäldskontoret utfärdade, Fullmäktige skola snarast möjligt göra framställning om anvisande af de medel, hvilka böra årligen afsättas för skuldbeloppets amortering inom den tid, Fullmäktige anse lämplig; skolande dessa medel ingå till en för samtliga statslånen gemensam amorteringsfond samt af Fullmäktige användas till amortering å statskulden medelst ökad utlottning eller obligationsinköp tid efter annan.

Dessutom böra Fullmäktige — sedan Kongl. Maj:t bifallit Riksdagens begäran derom, att utlottningslistorna rörande de i svenskt mynt förskrifna statsobligationer må såsom bihang få medfölja Svensk författningssamling — föranstalta, det nämnda listor hädanefter varda till vederbörande behörigen aflemnade, för att på nämnda sätt komma till allmänhetens kännedom; skolande Fullmäktige, om nya statsobligationer blifva i svenskt mynt förskrifna eller deras belopp varder i svenskt mynt evalveradt, tillse, att enahanda kungörelse i afseende å dem utfärdas, äfvensom söka utverka, att dessa obligationer tillhörande kuponger må i landtränterierna inlösas och i uppbörden mottagas.

§ 103.

Några tillförene meddelade och mot det nu utfärdade reglementet stridande stadganden angående Riksgäldskontorets förvaltning och dermed gemenskap egande ämnen få icke vidare åberopas och tillämpas.
